

Ҳадис дарслари (214-дарс) Қазои ҳожат одоблари

19:00 / 18.01.2023 2380

يَلَّصُّ يَبْنُلَانَاكَ دُوَادِ يَبَّالَو
زَارْبُلَا دَارَا اَذَا مَلَّسَو هَيَلَعُ هَلَلَا
دَحَا هَارِي آل يَّتَحَقَلَطْنَا

Абу Довуд қилган ривоятда:

«Набий соллаллоҳу алайҳи васаллам қачонки «ташқарига» чиқишни

хоҳласалар, то биров кўрмайдиган бўлгунча кетар эдилар», дейилган.

Демак, қазои ҳожат қилаётган киши бировга кўринмаслиги керак. Уламоларимиз унга овоз ва ҳидни ҳам қўшганлар. Яъни, қазои ҳожат қилаётган одамдан чиққан овозни ҳеч ким эшитмаслиги, ҳиди димоғига кирмаслиги керак.

يَضْرِبُ رَفْعَ جَنْبِ هَلَلٍ ذَبَعٌ نَع
لُؤْسَرِي نَفْدَرًا لِقَاقُ هِنَعُ هَلَلٍ
تَأْذَمُّ لَسَوِ هَيْلَعُ هَلَلٍ لَصِ هَلَلٍ
أَلْأَثِي دَحِي لِي لِرَسِ أْفُ هَفْلَخِ مُوِي
نَأْكَوِ سَأْنَلِ نِمِ أَدْحِ أِ هِبُ ثِدْحِ أ
هَلَلِ لُؤْسَرِ هِبِ رَتَتْ سَأْمُ بَحِ أ
هَتَجِ أَلِ لَسَوِ هَيْلَعُ هَلَلِ لَصِ
مُؤْسُ هَأْوَرِ لِحِ نِ شِئِ أَحِ وَأُ فَدَه

Абдуллоҳ ибн Жаъфар розияллоҳу анҳудан ривоят қилинади:

«Бир куни Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи васаллам мени ортларига мингаштириб олиб, бир сир гапни айтдилар. Уни одамлардан ҳеч кимга айтмайман. Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи васалламнинг қазои ҳожатда тўсиқ қилиш учун энг яхши кўрадиган нарсалари дўнглик ёки хурмо боғи девори эди».

Муслим ривоят қилган.

Аввало ҳадиснинг ровийси Абдуллоҳ ибн Жаъфар розияллоҳу анҳу билан

танишиб олайлик:

Абдуллоҳ ибн Жаъфар ибн Абу Толиб ибн Абдулмуттолиб ибн Ҳошим ал-Қураший, оналари Асмо бинти Умайс. Оталари ва оналари Ҳабашистонга ҳижрат қилганларида Ҳабашистон ерида биринчи Исломда туғилган бола Абдуллоҳ ибн Жаъфар бўлдилар.

Мусулмонлар Мадинага ҳижрат қилганларида Абдуллоҳ ҳам оталари билан ҳижрат қилдилар. Бу зот Али билан Муовия ўрталарида бўлган Сиффийн жангида Ҳазрати Али аскарлари устидан бошлиқ бўлдилар. Абдуллоҳ ибн Жаъфар ҳалим ва сахий зотлардан бўлганлари учун «сахийлар денгизи» деган ном олган эдилар.

У киши Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи васалламдан кўп ҳадислар ривоят қилдилар. Оналари Асмо ва амакилари Али ибн Абу Толиблардан ҳам ривоят қилдилар.

Бу зотдан Исмоил, Исҳоқ, Муовия, Муҳаммад ибн Али ибн Ҳусайн, Қосим ибн Муҳаммад, Урва ибн Зубайр ва бошқалар ривоят қилганлар. Бу киши ривоят қилган ҳадисларни уч «Саҳиҳ» соҳиблари ўз китобларига киритганлар.

Абдуллоҳ ибн Жаъфар ҳижратнинг 80-санасида (милодий 700 йил) 92 ёшларида Мадинада вафот этдилар. Жаноза намозини Мадина амири Молик ибн Марвон ўқидилар.

Абдуллоҳ ибн Жаъфар розияллоҳу анҳунинг бу ривоятлари икки қисмга бўлинади.

Биринчи қисмида бир куни Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи васаллам у кишини ўз орқаларига мингаштириб олиб, бир сир айтганлари ва у гапни ҳеч кимга айтмасликлари баён қилинди. Бу билан Абдуллоҳ ибн Жаъфар розияллоҳу анҳу ўзларини Расули Акрам соллаллоҳу алайҳи васалламга маҳбуб киши эканликларини билдирганлар. Чунки Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи васалламнинг уловларида, у кишининг ортларида мингашиб юриш катта бахт. Бунинг устига, ҳеч кимга айтма, деб сир айтишлари ҳам катта гап. Эҳтимол, ўша гап Абдуллоҳ ибн Жаъфар розияллоҳу анҳунинг ўзларига тегишли бўлса керак, уни ҳеч кимга айтмаганлар.

Пайғамбаримиз одатда кўпроқ баланд дўнглик ёки хурмо боғи девори

панасига ўтиб, қазои ҳожат қилар эканлар. Бу ҳам қазои ҳожат одобларидандир. Унга мусулмонлар ҳам доимо риоя қилиб келганлар.

«Ҳадис ва ҳаёт» китоби асосида тайёрланди